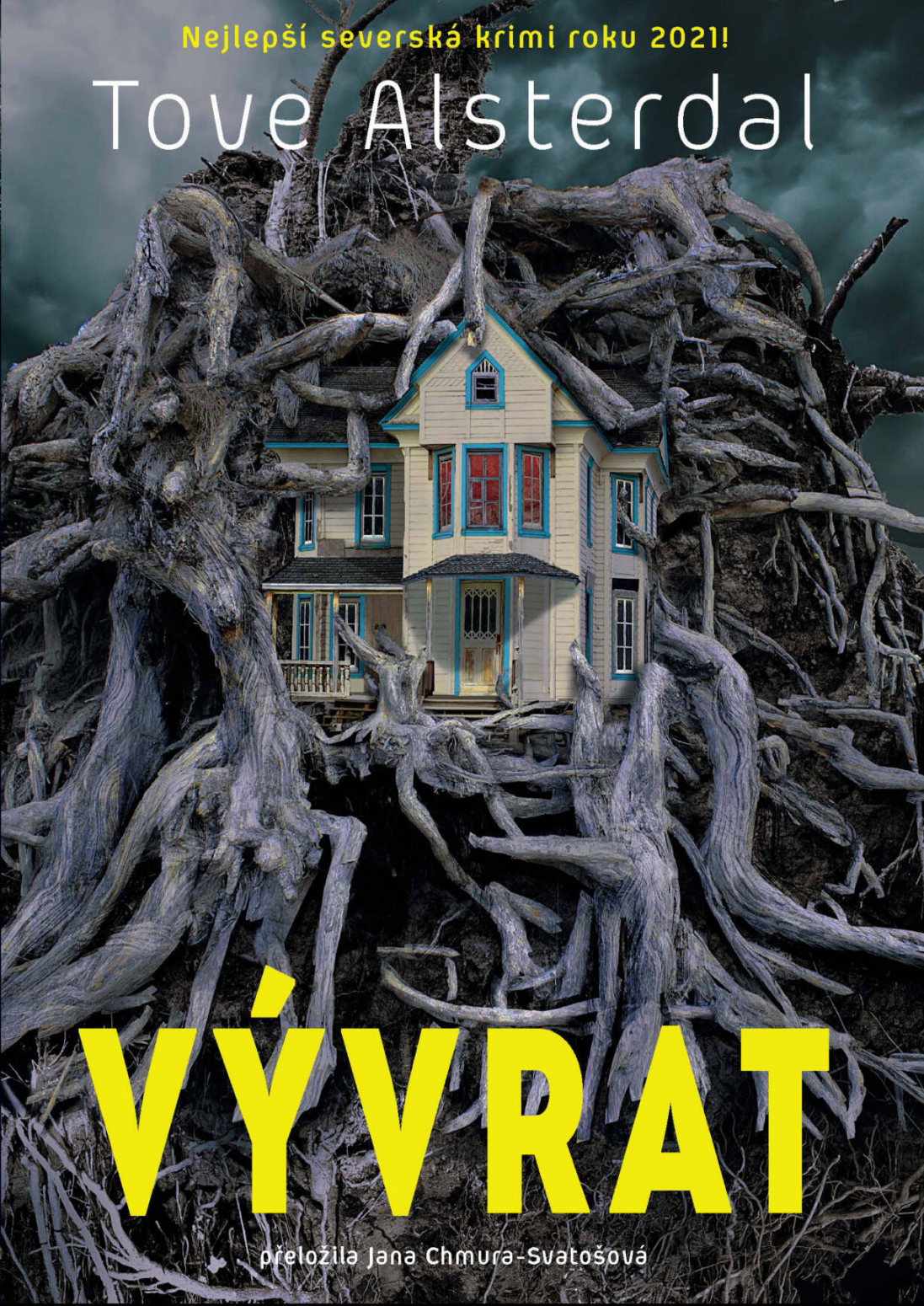
Nejlepší severská krimi roku 2021!

Tove Alsterdal

VÝVRAT

přeložila Jana Chmura-Svatošová

Argo

Ukázka elektronické knihy

VÝVRAT

Tove Alsterdal

VÝVRAT

přeložila Jana Chmura-Svatošová

Argo

Rotvälta

Czech edition © Argo, 2022
Copyright © Tove Alsterdal 2020
Published by agreement with Ahlander Agency
Translation © Jana Chmura-Svatošová, 2022
Cover art © Theodorik Růt, 2022

ISBN 978-80-257-3905-1 (váz.)
ISBN 978-80-257-4034-7 (e-kniha)

Ukázka elektronické knihy

Hora Skuleberget vrhala mohutný stín. Díky své jeskyni byla v kraji známá jako útočiště lupičů, Lupičská hora. Na okraji zorného pole se mu mihla benzinová stanice, pak dál pokračoval smrkový les. Už víc než dvě stě kilometrů se mu chtělo na malou.

U odbočky zajel ke kraji, vyklopýtal z auta a slezl do bujně rozkvetlého příkopu.

Otočil se k lesu a ulevil si.

Na těch vůních ho cosi upoutalo. Že by květiny v příkopech lemujících silnici? Nebo vlhkost v trávě a opar večerního vzduchu, pryskyřník, vrbovka a kerblík, který dosahoval metrové výšky? Možná bojínek luční, co on ví, jen ta vůně mu byla povědomá.

Asfalt byl působením mrazu celý hrbolatý a postupně přecházel ve štěrk. Za pár desítek kilometrů odbočí vlevo a vrátí se na E4, žádná bůhvíjaká zajížďka to nebyla. Krajina se před ním otevřela, uviděl zelené kopce a vlnící se údolí s půvabem teplých oblých ženských tvarů.

Projížděl kolem spících usedlostí a opuštěných stavení, jezera tak průzračného, že se v něm odraz lesa jevil jako les sám. Smrk střídal smrk, jako by byly odlité z jedné formy. Občas se zastavil na vyvýšenině a shlížel na nekonečné lesy údolí Ådalenu, snažil se vstřebat poznání, že jsou bez konce.

Když dojel v Bjärtrå na rozcestí, provoz ustal úplně. Poznával žluté dřevěné stavení před sebou. Před zaprášenou výlohou bylo vidět jen stavební dříví, vývěsní štít ale zůstal na svém místě, býval to obchod s potravinami. Olof si vzpomněl na sobotní sladkosti, vybavila se mu chuť želé žabiček a slaných rybiček. Zabočil špatným směrem, pokračoval do vnitrozemí. I tak ještě před ránem stihne dojet na severní předměstí Stockholmu, šéf bude stejně

spát a nikdo nekontroluje čas ani přesnou spotřebu benzinu. Nějakých pět kilometrů navíc nic neznamená. Olof to mohl svést na obytné karavany a práci na silnici, všichni přece vědí, jak to v létě na švédských vozovkách vypadá.

Muselo to být právě touto dobou. Koncem června.

To ty vůně a světlo. Vyschlo mu v ústech a nohy mu zmrtvěly, celá jeho bytost věděla, že se to událo právě v tu dobu. Skončila škola a začalo období zahálky s nejdelšími dny, kdy pro něj přestal existovat čas. Olof si je pamatoval jako zahalené šedivým přítmím, ačkoliv muselo být stejné světlo jako teď, nekonečné letní noci, bledé hodiny kolem půlnoci, kdy se slunce pouze rychle smočí pod obzorem.

Míjel objekty, na které zapomněl nebo už na ně dlouho nepomyslel. Přesto tu byly po celou dobu. Velký žlutý dům, kde bydleli letní hosté s dětmi, které nesměly s kolem na vozovku. Americký dům s podivnou verandou, a pak pastviny, kde stáli v houfu jezdečtí koně a zvědavě hleděli na silnici. Bílé plastové kotouče se senem na polích, na které se dalo vyšplhat a hrát si na Pána hory, a vlevo bříza převislá, u níž zpomalil a zabočil. Divoce se rozrostla. Větve se záplavou křiklavě zelených lístků se skláněly hluboko k zemi a zakrývaly schránky na dopisy.

Velmi dobře věděl, která je ta pravá, z šedivého plastu, třetí z kraje. Vykukovaly z ní noviny. Olof se vysoukal z auta a přistoupil blíž, aby si přečetl jméno.

Hagström.

Odehnal komára a vyndal *Ångermanlandské noviny*, pod nimi ležely složené ještě dvoje, to proto se do schránky nevešly. Reklama na zavedení optického internetu, účet z kramforského městského úřadu. Někdo tam tedy dál bydlel a dostával denní tisk, někdo platil za vodu, odvoz odpadu a kdovíco ještě. Když si přečetl adresátovo jméno, zachvěl se.

Sven Hagström.

Olof nacpal všechno zase zpátky do schránky. V autě vyndal z tašky na podlaze tabulku čokolády, aby měl co žvýkat. Vypil plechovku energetického nápoje a zabil komára, který vlétl dovnitř. Komár už se zjevně dosyta napil jinde, na koženém potahu se šířila červená skvrna. Olof naslinil kus toaletního papíru a otřel ji. Pak se pomalu rozjel dál po staré cestě vyjeté traktorem. Tráva v prostředním pruhu se třela o nárazník, auto kodrcalo po výmolech. Kolem Strinnevikových a šedivé sýpky, která probleskovala ve vší té bujné zeleni, z kopce a zase vzhůru, až dojel na vrchol, kde přítmí mezi smrky naráz skončilo a krajina se široce otevřela k řece a obzorům. Olof se neodvažoval podívat. V koutku oka se mihl červený dům. Na konci cesty vůz otočil a pomalu se vracel zpátky.

Barva kolem oken mu připadala oprýskaná. Neviděl žádné auto, ale mohlo stát v garáži. Dřevník obklopovala vysoká tráva, mísila se s čnějícími větévkami keřů, které se zanedlouho změní v houští.

Olof nevěděl, proč si myslel, že to bude jiné; opuštěné a zchátralé, nebo prodané někomu cizímu, kdo se už do domu nastěhoval.

To se ale zjevně nestalo.

Za popelnicí zabrzdil a vypnul motor. Po celém trávníku zářily pampelišky. Pamatoval si, jak se musel namáhat, aby je vyplel. Bylo potřeba odstranit je dřív, než se změní v ochmýřenou kouli a vítr roznese semínka do všech stran, kopal motykou až pod kořeny, aby znovu nevyrostly, ve vzpomínkách měl ruce malé. Prohlížel si širokou ruku, která teď měla otočit klíčkem v zapalování.

Slunce se vyhouplo nad koruny smrků. Paprsky dopadly na zpětné zrcátko a zabodly se mu do očí, rychle je zavřel. A spatřil ji před sebou, nebo v sobě, nebylo jasné, kde se nachází, ale přesně takto ji po všechny ty roky vídával noc za nocí, pokud neusnul naráz, namol opilý, vyčerpaný, polomrtvý, tak ji viděl pokaždé, znovu a znovu, jak vchází do lesa. Vcházela do Olofa a zase z něj vycházela. Tak blízko, nedaleko odtud, směrem dolů k řece.

Ukázka elektronické knihy

Ten pohled, když zabočí na pěšinu. Usmívá se zvlášť na něj? Mává mu? Tak přece pojď, Olofe, pojď! Bylo to opravdu určeno jemu?

A pak ty hlasy kolem něj, vůně benzinu z nablýskaných mopedů, cigarety, které chrání proti komárům.

Ale no tak, Olofe, máš už to skoro v kapse. Mazej za ní. Lina není žádná upejpavka. No tak neváhej, vždyť vidíš, že to chce. Nejsi snad buzík, že ne? Nebo snad jo, Olofe? Už ses někdy líbal s holkou, nebo se pusinkuješ jen s mámou?

Jen do toho, Olofe, nenech se prosit! Tys to ještě nedělal, co? Stačí zajet rukou pod blůzu, rozdráždit je dřív, než začnou moc přemejšlet!

Když jde po pěšině, jejich hlasy mu pořád ještě znějí v hlavě. Před ním se zatřepotá sukně, mezi větvemi stromů probleskne žlutý svetřík.

Lina.

Sametově hebké paže, kolem lýtek šlahouny vonící po kopřivách a pálivé jak posměch, mraky komárů a ovádů a krev na její paži, když jednoho ováda plácl, plesk a pak její smích, no děkuju Olofe, ty jsi ale hrdina. Její rty jsou v tu chvíli docela blízko. Představuje si, jak jsou hebké, vlhké jako mech, jen se do nich ponořit, jak ho vtahují. Slyší, jak ostatní říkají, dovnitř jazykem dřív, než začne mluvit, některé holky by nejraději mluvily celou noc, ale na to si dej bacha, to bys pak byl jen za kámoše, hezky ruku nahoru k prsům, zmáčkni je a pohraj si s nima, taky maj rády, když jim je saješ, udělej to, a máš vyhráno, dej na mě, ale nesmíš zaváhat, holky se učej všechny ty kraviny jako odmítat a zavřít krám, i když jsou vlhký a nadržený a představujou si to, nejde ale jen tak na ně vystartovat, musíš pěkně po jejich, dovnitř prsty a pořádně ji tam rajcovat a pak už máš dveře dokořán a je to jízda, až se z tebe bude kouřit, chápeš, ne?

A Olof najednou leží v kopřivách a ona je na něm, má ji pojednou všude.

V autě se mu náhle nedostává vzduchu, je tam dusno a horko, musí ven.

Ranní mlha zahalila záliv pod ním tenounkými závoji. Na druhé straně řeky se zdvíhaly věčné hory, z továrny ve Väje stoupaly sloupy páry. V tichu zachytil šustot osik ve větru tak slabém, že byl sotva znát, bzukot čmeláků, kteří se lopotili mezi lupinami a květy heřmánkovce. Náhle zaslechl kňučení. Žalostné, jako od zraněného nebo nešťastného zvířete.

Vycházelo z vnitřku domu. Olof se snažil neslyšně vrátit těch pár kroků k autu, než pes jeho přítomnost zaznamená, ale s takovým tělem to nebylo možné, pod jeho vahou polehávala tráva a praskaly větvičky. Slyšel, jak jeho vlastní oddychování přehlušuje bzukot hmyzu, a slyšel to i pes, protože se uvnitř rozštěkal jak smyslů zbavený. Vyl a škrábal, vrhal se na zeď nebo dveře. Olof si přitom vzpomněl na divoký štěkot loveckých psů, jak prudce vyskakovali na mříže kotců, když jel po stezkách na kole. Policejní psi. Vodili je podél řeky, aby vyčenichali stopy po Lině, a když pak našli její věci, jejich štěkot se rozléhal široko daleko.

Měl by vlézt do auta a rychle odjet, dřív než se starý vzbudí a uvidí na svém pozemku nějakou osobu. Vzal by pak snad loveckou pušku, tu, kterou mu dovolil podržet, ale Olof nikdy nebyl natolik starý, aby z ní směl vystřelit? V paměti se mu míhaly kusy nábytku a barvy, zeleně natřené schody, tapety s květinovým vzorem, postel nahoře pod zešikmenou střechou, kde spával Olof.

Pak si všiml, že po vnější straně fasády stéká voda. Praskla tam snad nějaká trubka? A proč je pes zavřený? Bylo slyšet, že není ve verandě u venkovních dveří, což by bylo pro loveckého psa přirozené, ostatně pro kteréhokoliv psa, zvuky vycházely z hloubi domu. Možná z kuchyně, vcházelo se do ní na protějším konci předsíně. Olof před sebou viděl bleděmodré dřevěné obložení, bíle natřená dvířka skříněk a na sporáku kastrol.

Pes je určitě sám. Žádný člověk by nemohl spát tak tvrdě.

Vzpomněl si na kámen, ten oblý u rohu domu. Když ho zvedl, vylezlo zpod něj několik svinek. Klíč tam stále ještě byl.

Nebylo snadné trefit se jím do zámku, když se mu ruka tak třásla. Olof neměl právo dveře odemknout. *Měl bys vědět, že odmítli jakýkoliv kontakt.*

Vyvalil se proti němu zvláštní pach domu a ovládl ho pocit, že je znovu dítětem. Uviděl obraz muže s mohutným knírem, který na něj kdysi shlížel z výšky ze stěny, nyní si s ministerským předsedou z doby před sto lety hleděli do očí. Byla tam lavice s polstrovaným podsedákem, muselo se tu zouvat, hadrové koberce, které utkala babička. Nebyly skoro vidět pro všechny věci, které se všude válely bez ladu a skladu, nástroje a nářadí v předsíni ponechávaly jen úzkou pěšinku, stály tam i papírové tašky s prázdnými plechovkami a lahvemi. Máma by nikdy nedopustila, aby se to tady tak vršilo.

Drápy škrábaly a bušily na dřevo. Olof měl pravdu, pes byl zavřený v kuchyni. Dveře byly zvenčí zapřené smetákem. Nikdo nesmí něco takového svému psu udělat, v tom měl v té změti pohnutých citů jasno.

Vytrhl smeták, který zajišťoval kuchyňské dveře, a jakmile je otevřel, skryl se za nimi. Smeták držel v ruce, pokud by bylo třeba bránit se psím zubům, pes se však prohnal kolem jako černý přízrak a vyrazil ven na svobodu. Provázel ho odporný pach moči a výkalů, chudák potvora se určitě vydělala přímo v kuchyni.

Pak si všiml, že se z koupelny řine voda. Prýštila mezi dveřmi a prahem, smáčela hadrové koberce v obývacím pokoji a tvořila říčky a jezírka na hnědém linoleu.

Štítek v otočném zámku koupelny byl bílý, ne červený, jako když bylo obsazeno. Olof se naučil na této toaletě zamykat s komiksy, bylo to nutné, když měl tak otravnou starší sestru, která hned ječela, že tam potřebuje jít taky.

Otevřel dveře a na boty se mu vyřinula voda.

Plavala tam mycí houba, špína, chumáče vlasů a mrtvé mouchy. Pruhovaný závěs byl zatažený. Když tam Olof vstoupil, cítil, jak mu studená voda proniká ponožkami. Než odsud vypadne, mohl by se

alespoň pokusit vodu zavřít, aby dům nezničila docela. Prudce odhrnul závěs.

Seděl tam člověk. Byl shrbený, schoulený v podivné židli. Olof věděl, a přesto to nemohl pochopit. Muž na židli jakoby visel, zhroucený, úplně bílý. Slunce vtrhlo oknem dovnitř a v jeho svitu se pokožka muže leskla, třpytila, skoro jako ryba. K hlavě se mu lepily prameny vlasů. Olof se donutil postoupit ještě o krok kupředu, aby dosáhl na páčku a voda konečně přestala proudit.

Byl slyšet jen jeho vlastní těžký dech a mouchy, které narážely do okna, poslední kapky vody. Nechtěl už víc vidět, a přesto nebyl schopen od muže odtrhnout zrak. Nahé tělo k sobě přitahovalo pohled a pevně ho k sobě přiklížilo. Kůže byla napuchlá a jakoby uvolněná, po zádech se šířily nazelenalé skvrny. Olof se zachytil umyvadla a ještě víc se natáhl kupředu. Mužovy oči neviděl, ale mohutný nos měl uprostřed hrbolek po ráně hokejkou na bandy, kterou utržil v mládí. Mezi nohama zahlédl penis scvrklý jako žížala.

Pak se umyvadlo uvolnilo ze zdi a spadlo na zem s ohlušující ranou, jako by se zřítil celý dům, a Olof ztratil rovnováhu. Rozhodil rukama a hlavou se udeřil o pračku. Když se snažil vstát, uklouzl.

Po čtyřech vylezl z koupelny a teprve pak se postavil na nohy.

Pryč odtamtud.

Zabouchl za sebou dveře a zamkl je. Klíč vrátil na místo pod kamenem a vydal se rychle a co možná nejnormálněji zpátky k autu, nastartoval, a když vycouvával ven, narazil do popelnice.

Hodně starých lidí takto umře, pomyslel si, zatímco auto ujíždělo pryč a srdce mu bušilo jako o závod. Dostanou infarkt nebo je raní mrtvice, zhroutí se a zemřou. Policie se o to nestará. Někteří jsou sami, některé najdou až po letech.

Proč ale zavřel psa?

Olof prudce zabrzdil. Pes stál uprostřed cesty, přímo před ním. Ještě deset metrů a on by toho hlupáka přejel. Hafan měl otevřenou

tlamu, vyplazený jazyk, byl chundelatý, dychtivý a úplně černý. Vypadal jako výsledek divokého páření v lesích. Hlavu měl jako labrador a srst jako zarostlý teriér, uši mu trčely vzhůru.

Olof několikrát za sebou sešlápl plyn. Musí auto včas dodat, byl to překrásný Pontiac, skutečně skvělá koupě, zanedlouho už by měl stát zaparkovaný před šéfovou garáží s klíčky schovanými na obvyklém místě.

Pes se ani nehnul.

Kdyby zatroubil, uslyšeli by to sousedé a dali by si všechno dohromady. Raději vystoupil a snažil se psa odehnat. Pes na něj jen zíral.

„Tak už přece zmiz, ty černá obludo!" zasyčel Olof a hodil na něj klacek. Pes ho zachytil v letu a přiskočil k Olofovi, upustil klacek k jeho nohám a vrtěl celým zadkem, jako by život byl jen nějaká zatracená hra. Olof mrštil klackem co nejdál do lesa. Pes za ním vystartoval borůvčím. Už chtěl nastoupit znovu do auta, když za sebou na štěrku uslyšel kroky.

„To je ale výstavní kára," zahlaholil nějaký hlas. „To bych tady v tom zapadákově nečekal."

Svižným krokem se k němu blížil jakýsi muž. Měl polodlouhé kraťasy a sportovní košili, bílé tenisky. Poplácal černý kufr vozu, jako by to byl kůň.

„Hádám správně, když řeknu Trans Am, třetí generace?"

Olof stál jednou nohou v autě a druhou venku.

„Hm, osmaosmdesátý," zamumlal, díval se přitom na lak vozu. „Jedu s ním do Stockholmu. Upplands Bro." Chtěl říct, že spěchá a musí vyjet, než na silnicích zhoustne letní provoz, byl pátek, navíc svátek slunovratu, a zácpy budou ve všech směrech, a ještě k tomu varovali, že mezi Hudiksvallem a Gävle svedou kvůli pracím na silnici dlouhé úseky jen do dvou proudů, ale nedostávalo se mu slov, nevydal ze sebe ani hlásku. Navíc se už pes vrátil s klackem a šťouchal do něj čenichem.

„Takže není na prodej?"

„Není můj. Jen ho převážím."

„A ocitl jste se tady."

Muž se usmíval, ale Olof zachytil, co se v hlase za úsměvem skrývá, vždycky tam bylo ještě něco jiného.

„Chtěl jsem si jen odskočit."

„A tak jste zvolil tuhle cestu? Nezlobte se, že se ptám, ale měli jsme tu už dřív potíže s partami, co sem najedou a vybílej chaty, sousedovi zezdola ukradli sekačku. Pomáháme si a trochu si to tu navzájem hlídáme. Sledujeme cizí auta a tak."

Pes zvětřil tašku s jídlem a snažil se Olofovi dostat mezi nohama do auta. Hlavou mu prolétla vzpomínka na nepořádek v kuchyni, na podlaze se porůznu válela nejrůznější balení potravin, pes se musel probojovat do skříněk, aby se dostal k jídlu.

Olof ho popadl za kůži na krku, pes zavrčel a vyškubl se mu.

„Ten je váš?"

„Ne, já… stál na cestě."

„Není to pes Svena Hagströma?" Muž se otočil a pohlédl k domu, který byl pořád ještě vidět mezi smrky. „Je doma?"

Olof marně hledal slova. Jak říct pravdu? O sprše, která bez přestání tekla, o bílé kůži, která se mu rozpouštěla před očima. O klíči pod kamenem. Odkašlal si a sevřel plech dveří.

„Sven je mrtvý." Když ta slova pronesl, cosi se v něm pohnulo a krk se mu sevřel, jako když se na provaze udělá uzel a utáhne se. Musí ještě něco říct, protože muž teď o několik kroků ustoupil a podíval se na registrační značku. Olof si v tu chvíli všiml, že má v ruce telefon.

„Klíč byl pod kamenem," vypravil ze sebe. „Chtěl jsem pustit psa… Jel jsem jen kolem."

„A vy jste kdo?" Muž před sebou držel telefon. Ozvalo se cvaknutí a pak ještě jedno. Vyfotil si auto, Olofa?

„Volám," řekl muž. „Volám tísňovou linku."

„Je to můj táta. Sven Hagström."

Ukázka elektronické knihy

Muž pohlédl dolů na psa a pak opět na Olofa. Pohledem se snažil proniknout pod nánosy let.

„Olof? Vy jste Olof Hagström?“

„Chtěl jsem zavolat, ale…“

„Jsem Patrik Nydalen,“ představil se muž a ještě o několik kroků ucouvl. „Možná si mě nepamatujete, jsem syn Tryggveho a Mejan, co bydlí nahoře.“ Ukázal na cestu vedoucí ke statku, který ležel o něco výš v lese, a ačkoliv odsud nebyl vidět, Olof věděl, že se objeví za mýtinou, když to člověk vezme cestou pro skútry. „Nemohl bych tvrdit, že si vás pamatuju, bylo mi jen pět šest let, když…“

V tichu Olof viděl, jak se plavovlasou hlavou ženou myšlenky, jak muž zatěkal očima, když si vzpomněl na všechno, co mu za ta léta o něm řekli.

„Možná byste mohl na tísňové lince říct sám, co se stalo,“ pokračoval. „Vytočím číslo a dám vám mobil, souhlasíte?“ Muž natáhl paži, aby se k němu nemusel moc přibližovat. „To je můj soukromý. Mám i pracovní, nosím ho pořád u sebe.“

Pes se zatím dostal do auta, čenich měl ponořený v papírové tašce a šmejdil, co by v ní našel.

„Nebo zavolám sám,“ navrhl Patrik Nydalen a znovu couvl.

Olof sklesl na sedadlo. Teď si vzpomněl, že nahoře ve statku Nydalenových byly nějaké malé děti. Neměli tam i králíky? V kleci za domem, Olof se tam jedné letní noci připlížil, otevřel a králíky vylákal pampeliškovými listy ven. Možná je pak sežrala liška.

A možná nakonec žili spokojeně na svobodě.

Ukázka elektronické knihy